

Politika zaštite okoliša EU - RH

Radić, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:347518>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

IVAN RADIĆ

POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA EU – RH

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2019. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA EU - RH

Mentorica:

mr. sc. Dubravka Maras, MBA

Naziv kolegija:

EKONOMSKA I POSLOVNA POLITIKA

Student:

Ivan Radić

JMBAG studenta:

0067529436

SADRŽAJ

SAŽETAK	1
ABSTRACT	2
1. UVOD	3
2. POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA EUROPSKE UNIJE	5
2.1. EUROPSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ (EEA)	8
2.2. POLITIKA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA	8
2.3. ZAŠTITA VODA I UPRAVLJANJE NJIMA	9
3. POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA U REPUBLICI HRVATSKOJ	11
4. STANJE OKOLIŠA U REPUBLICI HRVATSKOJ	17
4.1. ZRAK	18
4.2. VODA	20
5. EKO INOVACIJE	21
6. ZAKLJUČAK	23
7. POPIS LITERATURE	24
8. POPIS SLIKA	26
ŽIVOTOPIS	27

SAŽETAK

Kroz zadnjih nekoliko godina postajemo svjedoci velikih klimatskih promjena koje su jednim dijelom zasluga ljudi zbog velikog nemara prema okolišu. Kako bi se okoliš u što većoj mjeri uspio zaštititi, formirane su razne agencije za okoliš koje provode politiku zaštite okoliša. Agencije djeluju izravno na izvor onečišćenja, te kroz brojne Direktive i zakone određuju načine kojima bi se u što kraćem vremenskom periodu okoliš vratio u prvobitno stanje. Cilj svih država članica EU se ogleda u zajedničkom izvršavanju i usklađivanju svih zakona i direktiva. Na temelju izvršenih testiranja nad stanjem zraka i vode dolazimo do alarmantnih podataka koji su razlog sve veće brige za kvalitetu života na Zemlji.

U Republici Hrvatskoj nadležne institucije koje se bave očuvanjem okoliša su Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, te Hrvatska agencija za okoliš i prirodu. Briga za okoliš zahtjeva promjenu načina ponašanja krenuvši od pojedinca, ali i promjenu u načinu poslovanja kako malih tako i velikih poslovnih subjekata. Iskorištavanje resursa te adekvatno zbrinjavanje otpada postaje glavno pitanje brige o okolišu. Sve to dovodi do potrebe za raznim inovacijama koje za zadaću imaju voditi brigu o okolišu, ali uz to zadovoljiti primarnu želju za zaradom.

Ključne riječi: okoliš, zaštita, agencija, politika, ministarstvo

ABSTRACT

Over the last few years, we have witnessed major climate change that is partly due to people's negligence in the environment. In order to maximize the protection of the environment, various environmental agencies have been set up to implement environmental policies. Agencies act directly at the source of the pollution, and through various Directives and laws, determine ways to restore the environment to its original state in the shortest possible time. The main target of all EU members is to perform and harmonize all laws and given guidelines. Based on completed tests of air condition and water we come to disturbing informations which are the main reason of bigger care for quality of life on Earth.

In the Republic of Croatia, the competent institutions dealing with environmental protection are the Ministry of Environmental Protection and Energy, and the Croatian Environment and Nature Agency. Environment care demands change in behavior starting with every individual but also a change in management of all business entities. Utilization of resources and adequate taking care of waste becomes the main problem in environmental care all of that leads to the need for innovations which have an assignment for caring but also have to satisfy the primary desire for profit.

Key words: Environment, Protection, Agency, Policy, Ministry

1. UVOD

Svakodnevno smo svjedoci velikih klimatskih promjena, od topljenja velikih ledenjaka, kiselih kiša, globalnog zatopljenja i slično. Upravo su te pojave nagnale na razvoj i jačanje politike zaštite okoliša. Europska komisija u zadnjih četrdesetak godina pokušava kroz razne programe financiranja i direktiva osvijestiti zemlje članice Europske unije o važnosti zaštite okoliša, no usprkos tome neke od članica (uključujući i Republiku Hrvatsku) nekada ne uspijevaju postići određena očekivanja. Članice Europske unije moraju se voditi Direktivom 2004/35/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u okolišu. Glavna uloga politike za zaštitu okoliša u Europskoj uniji je educirati svoje građane o važnosti zaštite okoliša budući da je opće poznata činjenica kako je upravo čovjek najveći zagađivač okoliša. Zbog toga je veoma važno da građani osvijeste opasnost koja prijete ukoliko ne promijene svoje navike, te su tako postavljeni kratkoročni i dugoročni ciljevi kako bi se onemogućilo daljnje širenje negativnih utjecaja na okoliš i različitih vrsta onečišćenja. Akcijski program Europske unije za razdoblje 2013-2020. pod nazivom "Živjeti dobro", u okvirima mogućnosti našega planeta" stupio je na snagu u studenom 2013. godine, zajedničkom odlukom Europskog parlamenta i Vijeća Europske unije.

Predmet ovog stručnog završnog rada je prikazati pravne smjernice politike zaštite okoliša i to ne samo od strane Europske unije, već i od strane Republike Hrvatske, te uz to usporediti kako politika zaštite okoliša funkcionira, odnosno surađuje s drugim politikama sustava. Europska politika zaštite okoliša temelji se na načelima opreznosti, preventivnog djelovanja i uklanjanja onečišćenja na samom izvoru onečišćenja. Cilj stručnoga završnog rada je

prikazati načela politike za zaštitu okoliša u Europskoj uniji i Republici Hrvatskoj, te prikazati trenutno stanje okoliša i na koji način se on pokušava očuvati na obje razine.

Ovaj stručni završni rad je podijeljen u šest poglavlja. U prvom poglavlju nakon uvodnog dijela ukratko se opisuje problematika predmeta. U drugom poglavlju fokus je stavljen općenito na politiku zaštite okoliša u Europskoj uniji. Treće poglavlje odnosi se na politiku zaštite okoliša Republike Hrvatske i opisuje nadležnost institucija koje su zadužene za provedbu Europskih normi. U četvrtom poglavlju se analizira stanja okoliša u Republici Hrvatskoj kroz dva najzagađenija čimbenika okoliša - zraka i vode. Peto poglavlje odnosi se na eko inovacije i njihov utjecaj na sam okoliš, poslovanje i ekonomski rast. U posljednjem poglavlju se izvodi zaključak.

2. POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA EUROPSKE UNIJE

Politika zaštite okoliša Europske unije trenutno provodi najviše standarde zaštite okoliša u svijetu. Europska komisija u suradnji s nadležnim vladama članica Europske unije jasno provodi planove prema kojima se formiraju ciljevi za zaštitu okoliša u određenom vremenskom periodu, kako bi se lakše ostvarila vizija onoga što se treba sve postići do 2050. godine uz pomoć raznih istraživačkih programa.

Politika zaštite okoliša shvaća se kao složeni sustav javnog upravljanja okolišem, kao zajedničkim dobrom, a obuhvaća:

- sprječavanje daljnjeg širenja degradacije okoliša i svih vrsta onečišćenja
- javni nadzor nad svim izvorima onečišćenja
- racionalno iskorištavanje postojećih prirodnih resursa
- usmjeravanje proizvodnih postupaka, prometa i raznih usluga na čiste i bezopasne tehnologije (Črnjar 2002).

Ključni događaj u području zaštite okoliša i Europske unije bila je Konferencija Ujedinjenih naroda o ljudskom okolišu održana u Stockholmu 1972. godine, na kojoj je pitanje zaštite okoliša predstavljeno kao globalni cilj. Od tada je na snazi koherentan pristup politici zaštite okoliša kao rezultat javnog interesa i povećanja svijesti o pitanjima koja se odnose na uništavanje okoliša, kao i formiranja novog političkog pokreta koji je isticao naše pravo na život u zdravom okolišu. (Korošec i sur., 2013). Te iste godine važnost zaštite okoliša prepoznata je i na sastanku Europskog vijeća u Parizu, na kojem su čelnici država izrazili potrebu za politikom zaštite okoliša na razini europske zajednice. Politika zaštite okoliša 1993. godine ugovorom iz Maastrichta postaje službeno područje politike Europske unije.

Strategije za zaštitu okoliša Europske unije prikazuju kako je cilj do 2050. godine doseći klimatsko neutralnu budućnost ulaganjima u tehnološka rješenja, te edukacijom građana. Nakon poziva Europskog parlamenta i Europskog vijeća, vizija Komisije za klimatsko neutralnu budućnost pokriva gotovo sve politike EU-a i u skladu je s ciljem Pariškog sporazuma da globalni porast temperature ostane ispod 2 ° C i da se nastavi s naporima održavanja na 1,5 ° C. Politika zaštite okoliša EU nastoji da se do 2020. godine zaustavi gubitak bio raznolikosti kod svih članica EU.

Plan i program politike zaštite okoliša Europske unije provodi se kroz strateške okvire. Sedmi akcijski plan za okoliš ima za cilj pojačati doprinos politici zaštite okoliša na prijelazu prema učinkovitom korištenju resursa, stvaranju „zelene“ ekonomije, smanjenju emisije ugljičnog dioksida te zaštititi i poboljšanju prirodnog kapitala, kao i osiguranju zdravlja i blagostanja građana¹. Strategija sedmi akcijski program zaštite okoliša do 2020. godine definirana je kroz devet prioriteta, od čega se prva tri smatraju ključnima za uspješnost programa:

- zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital EU;
- pretvoriti Uniju u resursno učinkovito, zeleno i konkurentno gospodarstvo s niskom razinom emisija CO₂;
- zaštititi građane EU od pritisaka i opasnosti za njihovo zdravlje i blagostanje povezanih s okolišem;
- poboljšati provedbu zakonodavstva EU u području okoliša;
- poboljšati utemeljenost politike EU u području okoliša na dokazima i znanju;
- osigurati ulaganja u politiku okoliša i klimatsku politiku, te rješavati popratne troškove povezane s okolišem;
- povećati uključenost pitanja okoliša i usklađenost politika;
- poboljšati održivost gradova na području EU;

¹ https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_hr_hr.pdf, 20.08.2019.

- povećati djelotvornost EU u rješavanju međunarodnih izazova povezanih s okolišem i klimom.

Glavni je cilj Strategije zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti te održavanje prilagodljivih ekosustava i usluga ekosustava koji pridonose opstanku biološke raznolikosti, kvaliteti vode i sigurnosti hrane. Strategija također definira i promovira „zeleni rast“. (Tišma i sur, 2016.). U srpnju 2014. godine Komisija je usvojila Zeleni akcijski plan za male i srednje poduzetnike (engl. *Green Action Plan for Small and Medium Enterprises – GAP*) kojim se naglašava važnost orijentacije poduzetnika na „zelena“ poslovna rješenja. Aktivnosti su grupirane u nekoliko područja i ogledaju se kroz ozelenjivanje malih i srednjih poduzetnika za snažniju konkurentnost i održivost (na primjer: kroz resursnu učinkovitost, smanjenje proizvodnih troškova i poboljšanje proizvodne učinkovitosti). Otvaraju se mogućnosti za male i srednje poduzetnike u zelenijem vrijednosnom lancu (na primjer: ekodizajn, recikliranje). Olakšava se pristupu tržištima za zelene poduzetnike (na primjer: prekogranična/regionalna suradnja) i sve se provodi kroz kvalitetno upravljanje (zajednička suradnja zemalja članica za učinkovitiju provedbu Plana).

Europska komisija osigurava praćenje provedbe relevantnih elemenata Sedmog programa djelovanja za okoliš kroz redoviti proces praćenja u okviru strategije Europa 2020. Taj proces temelji se na pokazateljima koje koristi Europska agencija za okoliš za stanje okoliša i pokazateljima koji se koriste za praćenje napretka u postizanju postojećeg zakonodavstva i ciljeva u vezi s okolišem i klimom kao što su klimatski i energetske ciljevi, ciljevi u pogledu bio raznolikosti i etapni ciljevi učinkovitog korištenja resursa.

2.1. EUROPSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ (EEA)

Europska agencija za okoliš (engl. *European Environment Agency*) – EEA, ključan je dio politike zaštite okoliša Europske unije jer osigurava kvalitetne i neovisne informacije o okolišu, te je važan izvor informacija za sve članove uključene u razvoj, donošenje i provedbu politike o okolišu. Europska agencija za okoliš broji 33 zemlje članice i još dodatnih šest zemalja suradnica. Temeljna zadaća Europske agencije za okoliš je pomagati Zajednici i državama članicama u donošenju informiranih odluka o poboljšanju okoliša, objedinjujući pitanja o okolišu u ekonomske politike i usmjeravajući se prema održivosti, te koordinirati Europsku informacijsku i promatračku mrežu za okoliš. Komunikacija između EEA i nadležnih tijela zemlja članica (nacionalna agencija za okoliš ili ministarstvo za okoliš) odvija se kroz partnersku mrežu, odnosno Europsku informacijsku i promatračku mrežu za okoliš (engl. *European environment information and observation network*) - Eionet. Pomoću Eionet-a, EEA objedinjuje podatke o okolišu iz pojedinih država.

2.2. POLITIKA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

Klimatske promjene mogu se svrstati u sam vrh problema kojima se bavi politika zaštite okoliša. Prvenstveno zato što klimatske promjene imaju najveći utjecaj na čovjekov život, no opet, čovjek je također i jedan od uzroka klimatskih promjena. Iako se svakih nekoliko stoljeća mijenja klima, kroz zadnjih nekoliko godina promjene u klimi se rapidno odvijaju. Aktivnosti ljudi i industrije, kao što su sagorijevanje fosilnih goriva, krčenje šuma i poljoprivreda dovode do stvaranja emisija ugljikova dioksida (CO₂), metana (CH₄), dušikova oksida (N₂O) i fluorouglijika. Ti staklenički plinovi zadržavaju toplinu koja se oslobađa sa Zemljine površine i sprječavaju njezino širenje u svemir te na taj način uzrokuju globalno

zatopljenje, što uzrokuje klimatske promjene. Zbog toga je plan Europske unije da se do 2030. godine smanji emisija stakleničkih plinova za 40%. Kada bi došlo do takvog smanjenja stakleničkih plinova, plan od zaustavljanju porasta temperature za 2 ° C do 2050. godine mogao bi biti izvediv.²

Promjene u klimi imaju štetne posljedice i za okoliš i za ljude. Pojavom globalnog zatopljenja dolazi i do sve učestalijih vremenskih pojava poput obilne kiše, duge suše, toplinskih valova i slično. Također dovode do nestajanja ledenjaka i podizanja razine mora, a u ekstremnim situacijama i do izumiranja biljnog i životinjskog svijeta. Situacija u okolišu je sve ozbiljnija, pa se tako procjenjuje da bi u ovom stoljeću temperatura mogla porasti za do 6,4 ° C ukoliko se ne smanji emisija ispušnih i otrovnih plinova u atmosferu. U Planu EU-a za prijelaz na gospodarstvo s niskom razinom emisija ugljika do 2050. godine određen je dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za 80 %.³

2.3. ZAŠTITA I UPRAVLJANJE VODAMA

U zadnjih nekoliko godina sve više se želi kod građana pobuditi svijest o zaštiti i uravnoteženom upravljanju vodom. Voda nije komercijalan proizvod nego opće dobro i ograničen resurs koji je potrebno zaštititi i upotrebljavati na održiv način i u pogledu kvalitete i u pogledu količine. Međutim, pritisak na taj resurs velik je zbog brojnih načina uporabe u raznim sektorima, poput poljoprivrede, turizma, prometa i energije. Iz godine u godinu se povećava broj stanovnika na Zemlji, dok se resursi pitke vode smanjuju, prvenstveno zbog onečišćenja i lošeg gospodarenja vodom. Budući da je život na Zemlji vezan uz vodu, te niti jedan organizam ne bi mogao preživjeti bez nje, institucije za zaštitu okoliša konstantno rade

² <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/72/borba-protiv-klimatskih-promjena>, 24.08.2019.

³ <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/72/borba-protiv-klimatskih-promjena>, 24.08.2019.

na novim programima kako bi se voda zaštitila. Zagađenje vode predstavlja degradaciju kakvoće vode fizikalnim, kemijskim, biološkim ili radiološkim onečišćenjem do stupnja pri kojem je nemoguće korištenje vode za piće, odnosno pri kojem voda postaje štetna po ljudsko zdravlje. Najviše neposrednih šteta od onečišćenja voda imaju ribarstvo, poljoprivreda i turizam. Izvori onečišćenja vode prema Hercegu (2013) dijele se na prirodne (pješčane oluje, šumski požari, vulkanske erupcije) i umjetne (stvorene ljudskim aktivnostima- naftne bušotine, promet, poljoprivreda)

Stoga je i Europska komisija 2012. godine donijela Plan zaštite europskih vodnih resursa, s kojom se želi osigurati da svima na raspolaganju bude dovoljna količina kvalitetne vode. Plan za zaštitu europskih voda nalazi se unutar dva pravna okvira, a to su Okvirna direktiva o vodama i Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji⁴. Ovim Direktivama želi se smanjiti, a i u konačnici spriječiti onečišćenje voda, te promicati održivu uporabu vode i zaštitu vode i vodnog okoliša (uključujući i podzemne vode). Okvirnu direktivu o vodama potkrepljuju usmjerenije direktive, tj. Direktiva o podzemnim vodama, Direktiva o vodi za piće i Direktiva o vodi za kupanje, Direktiva o nitratima, Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, Direktiva o standardima kvalitete okoliša i Direktiva o poplavama.⁵

⁴ , <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/74/zastita-voda-i-upravljanje-njima>, 27.08.2019.

⁵ Europarlament, <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/74/zastita-voda-i-upravljanje-njima> – pristupljeno 27.08.2019.

3. POLITIKA ZAŠTITE OKOLIŠA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Republika Hrvatska se u svom temeljnom pravnom aktu, Ustavu RH, opredijelila za očuvanje i zaštitu svog neprocjenjivog bogatstva – okoliša i prirode. Usporedimo li je s velikim dijelom Europske unije, Republika Hrvatska je na znatno boljem stupnju očuvanosti prirode. Moramo uzeti u obzir ogromni broj čimbenika koji utječu na zaštitu okoliša. Tako da bolji stupanj očuvanosti prirode i okoliša u Republici Hrvatskoj je rezultat izostanka mnogih čimbenika ili jako mala zastupljenost istih. Primarni čimbenik je malo gospodarstvo i relativno mala naseljenost te kao olakotnu okolnost koju Republika Hrvatska posjeduje je i veliki broj šuma i nacionalnih parkova. Ekološka mreža Natura 2000 obuhvaća u Hrvatskoj 36,73% kopnenog teritorija i 15,42% obalnog mora, a sastoji se od 38 područja očuvanja značajnih za ptice i 781 područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove. (Tišma i sur, 2016). Ulaskom u Europsku uniju 01.07.2013. godine Republika Hrvatska se obvezala poštivati i provoditi zakone propisane od strane Europske komisije i Parlamenta, pa tako i provoditi direktive vezane za zaštitu okoliša. Uz sve izazove, s jasno definiranim principima i ciljevima te energičnim djelovanjem moguće je dugoročno očuvati okoliš u Republici Hrvatskoj. Od osobite je važnosti zaštita okoliša i održivo korištenje prirodnih resursa, unapređivanje upravljanja okolišem, sprečavanje onečišćenja okoliša, integracija okoliša u druge sektore (turizam, energetiku, industriju, poljoprivredu, šumarstvo, rudarstvo, promet), jačanje svijesti i uključivanje javnosti u proces donošenja odluka i provedbe mjera.⁶

Zakonodavstvo o zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj donosi Hrvatski Sabor, te ga čini nekoliko međunarodnih ugovora. Vrhovni zakon o zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj je Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) te je on reguliran od strane Ministarstva zaštite okoliša i energetike, dok su posebni zakoni na području zaštite okoliša:

- Zakon o zaštiti zraka (NN 178/04, 130/11, 47/14),

⁶ http://www.fzoeu.hr/hr/zastita_okolisa/, 27.08.2019

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13),
- Zakon o vodama (NN 107/95, 150/05, 153/09, 14/14),
- Zakon o financiranju vodnog gospodarstva (NN 107/95, 150/05, 153/09, 56/13),
- Zakon o kemikalijama (NN 150/05, 49/11, 18/13),
- Zakon o zaštiti i spašavanju (NN174/04, 79/07, 38/09, 127/10),
- Zakon o zaštiti od buke (NN 20/03, 30/09, 55/13, 153/13),
- Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/11, 80/13),
- Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12),
- Zakon o genetski modificiranim organizmima (NN 70/05, 137/09, 28/13, 47/14),
- Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN 107/03, 144/12),
- Pomorski zakonik (NN 17/94, 181/04),
- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13).

U razdoblju od posljednjih desetak godina, Ministarstvo je uložilo velike napore u stvaranju preduvjeta za smanjenje postojećih i sprečavanje novih onečišćenja okoliša kroz usklađivanje postojećih propisa sa zakonodavstvom EU, donošenje novih propisa i njihovo provođenje kroz nadzor, praćenje, edukaciju i informiranje te stvaranje baze podataka za sve „sastavnice okoliša“ (Nekić i sur.,2015). Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje biološke krajobrazne raznolikosti, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog života i temelj održivog razvitka (Zakon o zaštiti okoliša, 2013: čl. 3).

Ciljevi politike zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj definirani Deklaracijom o zaštiti okoliša i Zakonom o zaštiti okoliša su:

- zaštita života i zdravlja ljudi;

- zaštita biljnog i životinjskog svijeta, biološke i krajobrazne raznolikosti te očuvanje ekološke stabilnosti;
- zaštita i poboljšanje kakvoće pojedinih sastavnica okoliša;
- zaštita ozonskog omotača i ublažavanje klimatskih promjena;
- zaštita i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajobraza;
- sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari;
- sprječavanje i smanjenje onečišćenja okoliša;
- trajna uporaba prirodnih izvora;
- racionalno korištenje energije i poticanje uporabe obnovljivih izvora energije;
- uklanjanje posljedica onečišćenja okoliša;
- poboljšanje narušene prirodne ravnoteže i ponovno uspostavljanje njezinih regeneracijskih sposobnosti;
- ostvarenje održive proizvodnje i potrošnje;
- napuštanje i nadomještanje uporabe opasnih i štetnih tvari;
- održivo korištenje prirodnih dobara;
- osiguranje i razvoj dugoročne održivosti;
- unapređenje stanja okoliša i osiguravanje zdravog okoliša (Zakon o zaštiti okoliša, 2013: čl.7).

Subjekti koji osiguravaju zaštitu okoliša propisani su Člankom 34. Zakona o zaštiti okoliša te se dijele na : Hrvatski sabor, Vladu, ministarstva i druga nadležna tijela državne uprave, županije i Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi i općine, Agencija zaštite okoliša i Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Osim što su institucije obvezane zakonom održavati okoliš u što boljem stanju, prema istom članku zakon se odnosi i na: pravne osobe s javnim ovlastima, osobe ovlaštene za stručne poslove zaštite okoliša, pravne i fizičke osobe odgovorne za onečišćavanje okoliša sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima, te druge

pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost, udruge civilnog društva koje djeluju na području zaštite okoliša i građane kao pojedinci.

U Republici Hrvatskoj za zaštitu okoliša nadležni su Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, kao krovna institucija, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, te Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (Slika 1).

Područje	Nadležno tijelo	
	Državna razina	Regionalna razina
Horizontalno zakonodavstvo (PUO, SPU, pristup informacijama, sudjelovanje javnosti, izvješćivanje, odgovornost za štetu u okolišu)	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Republike Austrije 14, 10000 Zagreb, www.mzoip.hr	Upravni odjel županije V/III velikog grada nadležan za zaštitu okoliša
	Agencija za zaštitu okoliša, Trg maršala Tita 8, 10000 Zagreb, www.azo.hr	
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ksaver 208, 10000 Zagreb, www.fzoeu.hr	
Financiranje zaštite okoliša	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Republike Austrije 14, 10000 Zagreb, www.mzoip.hr	Upravni odjel županije V/III velikog grada nadležan za zaštitu okoliša
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ksaver 208, 10000 Zagreb, www.fzoeu.hr	

Slika 1. Nadležne institucije za zaštitu okoliša u Republici Hrvatskoj

(Izvor: Minivodič za poslovnu zajednicu, zaštita okoliša,

<https://www.mingo.hr/public/documents/107-vodic-zastita-okolisa-lowresfinalweb.pdf>), 28.08.2019.

Prema službenim podacima Vlade Republike Hrvatske u razdoblju od 2014. do 2020. godine, Republika Hrvatska planira iskoristiti iz Europskih fondova iskoristiti čak 2,323,842,414 milijardi eura za očuvanje i zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Republika Hrvatska u zaštiti okoliša također surađuje s međunarodnom zajednicom na više razina: multilateralno, regionalno, subregionalno i bilateralno. Ta se suradnja temelji na nizu instrumenata poput konvencija, sporazuma i sličnih programa. Uz takvu suradnju iz godine u godinu se

usavršavaju program i ciljevi politike zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj, odnosno prate se promjene u zakonodavstvu Europske unije i implementiraju u vlastito zakonodavstvo, te se određuju elementi opće politike zaštite okoliša. Kao i sve ostale vrste politika, tako i politiku zaštite okoliša nužno je nadzirati, te uspostaviti nadzorni i inspekcijski odbor.

Glavna institucija koja u najvećoj mjeri provodi politiku zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike. Ministarstvo obuhvaća sve poslove koji se odnose na zaštitu i očuvanje okoliša i prirode u skladu s politikom održivog razvoja Republike Hrvatske. Također je točka koordinacije za teme održivog razvoja na nacionalnoj razini te koordinator multilateralnih okolišnih sporazuma na međunarodnoj razini. Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje do 2025. godine, osmišljen je i stupio na snagu 2017. godine. Strategija uključuje sljedeće strateške ciljeve koji obuhvaćaju posebne ciljeve i aktivnosti koje iz njih proizlaze.

Pet strateških ciljeva Strategije:

1. povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode;
2. smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara;
3. ojačati kapacitete sustava zaštite prirode;
4. povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi;
5. podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode⁷.

Osim Ministarstva za zaštitu okoliša, veliki udio u zaštiti okoliša Republike Hrvatske ima i Hrvatska agencija za okoliš i prirodu. Nastala je spajanjem Agencije za zaštitu okoliša i Državnog zavoda za zaštitu prirode 2015. godine. Spajanjem ova dva odjela, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu preuzela je njihove poslove provedbe politike zaštite okoliša i

⁷https://mzoe.gov.hr/UserDocImages/UPRAVA%20ZA%20ZA%C5%A0TITU%20PRIRODE/strate%C5%A1ka/Strategija_letak.pdf, 28.08.2019.

održivog razvoja. Agencija je također zadužena za analizu i kreiranje izvješća o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj, te dostavu podataka i informacija prema propisima EU i prema međunarodnim ugovorima. Tako su prema podacima Republike Hrvatske agencije za zaštitu okoliša za godinu 2017. godinu bila izrađena ukupno 20 izvješća (17 za otpad, 1 za kvalitetu zraka i 2 za industriju i energetiku).

Treća nadležna institucija za zaštitu prirode i provođenje politike zaštite okoliša je Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti (FZOEU). Fond središnje je mjesto prikupljanja i ulaganja izvanproračunskih sredstava u programe i projekte zaštite okoliša i prirode, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.⁸ Sredstva Fonda koriste se za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, a osobito za zaštitu, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača, te uz to se financira i saniranje odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obradu otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Osim što se iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske financiraju projekti za zaštitu okoliša i odlaganje otpada, on također služi i za poticanje čistije proizvodnje, odnosno izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu, te poticanje održivog korištenja prirodnih dobara i poticanje održivog razvoja ruralnog prostora.⁹ Djelatnost Fonda obuhvaća poslove u svezi s financiranjem pripreme, provedbe i razvoja programa i projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja. Sredstva iz Fonda mogu koristiti sve pravne i privatne osobe u Republici Hrvatskoj na temelju natječaja koje objavljuje Fond.

⁸ <https://www.pazin.hr/prostorno-uredenje-i-graditeljstvo/zastita-okolisa/fond-za-zastitu-okolisa-i-energetsku-ucinkovitsot/>, 28.08.2019.

⁹ <https://www.pazin.hr/prostorno-uredenje-i-graditeljstvo/zastita-okolisa/fond-za-zastitu-okolisa-i-energetsku-ucinkovitsot/>, 28.08.2019.

4. STANJE OKOLIŠA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U pogledu biološke raznolikosti Republika Hrvatska je jedna od najbogatijih zemalja u Europskoj uniji, stoga je veoma bitno da se radi na očuvanju i zaštiti okoliša. Najvećim zagađivačem smatra se poljoprivreda, prvenstveno zato što se veliki pašnjaci i šumska područja koja su staništa velikom broju biljnih i životinjskih vrsta, pretvaraju u poljoprivredna zemljišta. No, to nije problem samo u Republici Hrvatskoj, već i u ostatku Europe. Također, veliki je problem što se veliki broj građana i dalje oslanja na neobnovljive izvore energije, pogotovo starije stanovništvo koje još uvijek nije dovoljno educirano. Prema zadnjim podacima iz 2013. godine udio obnovljivih izvora u Republici Hrvatskoj iznosio je 14,6%, što je i dalje manje od očekivanog. Do 2020.godine se očekuje da bi se udio obnovljivih izvora trebao, prema planu i programu politike zaštite okoliša, popeti na 20%.¹⁰

Najveće slabosti u zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj, prema Nekiću i suradnicima (2015), su postojanje ilegalnih odlagališta, neracionalno korištenje vode, nedovoljan rast u korištenju obnovljive energije, manjak investicija u eko-inovacije, nedovoljno uvođenja održivog razvoja u vizije i strategije poduzeća, manjak obrazovanja društva o zaštiti okoliša i nerazumijevanje održivog razvoja, loša gospodarska situacija koja može uzrokovati nedostatak investicija u zaštitu okoliša, degradacija okoliša. No prema istim autorima postoje i velike prednosti zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj, kao na primjer, čistoća Jadranskog mora i obalnog područja, te učinkovito sustavno praćenje stanja okoliša, rast broja certificiranih tvrtki prema normi ISO 14001¹¹, dobro očuvan prirodni okoliš, bogata biološka raznolikost, izrađena nacionalna mreža NATURA 2000 za očuvanje biološke raznolikosti. Zadnje potpuno službeno Izvješće o stanju okoliša u Republici Hrvatskoj objavljeno je 2014. godine za promatrani period od 2009. do 2012.godine, u nadležnosti Hrvatske agencije za

¹⁰http://www.fzoeu.hr/hr/energetska_ucinkovitost/obnovljivi_izvori_energije/, 28.08.2019.

¹¹ Zahtjevi s uputama za uporabu propisuje zahtjeve za sustav upravljanja okolišem koji organizacijama omogućuju razvoj i primjenu politike i ciljeva koji uzimaju u obzir zakonske zahtjeve i informacije o značajnim aspektima okoliša.

okoliš i prirodu. Veliki problem u Republici Hrvatskoj predstavlja nemar građana, što se može i vidjeti kod velikog broja divljih odlagališta koji se iz godine u godinu povećavaju. Razlog tome je također i slaba educiranost građana o postojećim odlagalištima glomaznog otpada, kao i česta nedostupnost transporta navedenog otpada. Pojava takvih divljih odlagališta unazaduje politiku za zaštitu okoliša u Republici Hrvatskoj u strategijama i planovima za očuvanje okoliša.

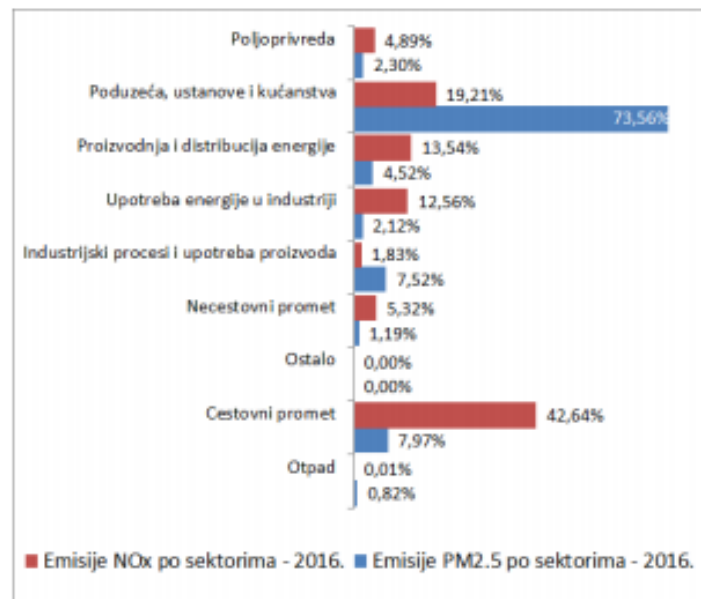
4.1. ZRAK

Onečišćenje zraka je problem na lokalnoj, europskoj i globalnoj razini. Onečišćujuće tvari u zraku ispuštene u jednoj zemlji mogu atmosferom dospjeti u druga mjesta, gdje mogu uzrokovati ili doprinijeti lošoj kvaliteti zraka (primjer rafinerije iz Bosanskog Broda).

Republika Hrvatska ima pozitivan trend brige o zaštiti kvalitete zraka i iz godine u godinu ide iz sredine prema vrhu ljestvice članica Europske unije gledajući segment očuvanja kvalitete zraka. Na temelju razina onečišćenosti koje su izmjerene na postajama za praćenje kvalitete zraka na području Republike Hrvatske, s obzirom na propisane granične vrijednosti (GV) i ciljne vrijednosti (CV) utvrđuju se kategorije kvalitete zraka (I. i II. kategorija) za svaku godinu. Praćenje prekoračenja GV i/ili CV s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi provodi se za sljedeće onečišćujuće tvari: sumporov dioksid (SO₂), dušikov dioksid (NO₂) i dušikove okside (NO_x), lebdeće čestice (PM₁₀ i PM_{2,5}), olovo (Pb), benzen (C₆H₆), ugljikov monoksid (CO), prizemni ozon (O₃), arsen (As), kadmij (Cd), živu (Hg), nikal (Ni), benzo(a)piren (BaP) u zraku. Mjerenja H₂S i NH₃ odnose se na prekoračenje graničnih vrijednosti s obzirom na kvalitetu življenja (tzv. dodijavanje mirisom).¹²

¹² <http://www.haop.hr/hr/publikacije/odabrani-pokazatelji-okolisa-i-prirode-u-hrvatskoj-2016>, 01.09.2019.

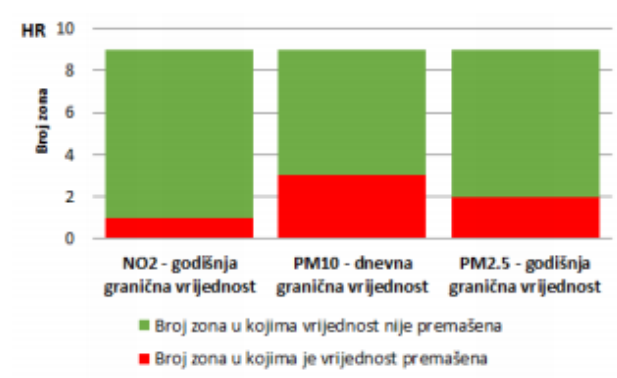
Slika 2. prikazuje emisije NO_x i PM_{2,5} u 2016.godini po određenim sektorima koji sudjeluju u bilo kojem obliku poslovnog ili privatnog djelovanja u Republici Hrvatskoj

Slika 2. Emisija PM_{2,5} i NO_x po sektorima u Hrvatskoj

(Izvor: Pregled aktivnosti u području okoliša za Hrvatsku 2019., https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_hr_hr.pdf, 01.09.2019.)

Emisije navedenih spojeva u zonama vidljivi su na slici 3., gdje je prikazano koliko je godišnje prekoračenje i u kojim zonama.

Slika 3. Zone kvalitete zraka u kojima su 2017. premašeni standardi EU-a za kvalitetu zraka

(Izvor: Pregled aktivnosti u području okoliša za Hrvatsku 2019., https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_hr_hr.pdf) 01.09.2019.

4.2. VODA

Zadovoljavajuće ekološko stanje površinskih voda nije postignuto na oko 58% vodnih tijela vodotoka, na 54% vodnih tijela jezera te na 55% površine prijelaznih i 12% površine priobalnih voda. Procjenjuje se da dobro kemijsko stanje površinskih voda nije postignuto na 8% vodnih tijela rijeka, na 15% ukupne površine prijelaznih i na 6% površine priobalnih voda. Sva vodna tijela jezera u dobrom su kemijskom stanju. Stanje podzemnih voda pokazuje znatno povoljniju situaciju, ali s relativno niskom razinom pouzdanosti procjene. Tako je na vodnom području rijeke Dunav u lošem kemijskom stanju tijelo podzemnih voda Varaždin (povišena koncentracija nitrata) i jedno od Zagrebačkih vodnih tijela (utvrđena prisutnost trikloretena i tetrakloretena).¹³ Razlog zašto se nisu postignuli očekivani ekološki planovi u očuvanju površinskih voda je utjecaj poljoprivrede (na čak 57% površinskih voda), te ispuštanja koja nisu povezana s kanalizacijskom mrežom (54% površinskih voda). S druge strane na podzemne vode opet najveći utjecaj ima poljoprivreda sa 6 %. Zbog negativnog utjecaja navedenih čimbenika u zadnjih nekoliko godina dolazi do smanjenja postotka površinskih vodnih tijela dobrog kemijskog stanja s 97% na 92%.¹⁴

Stanje vodnih tijela regulira se planom i programom Okvirne direktive o vodama. U Republici Hrvatskoj se već dugi niz godina provodi i monitoring izvorišta vode, prvenstveno zato što se na velikom broju izvorišta nekoliko godina za redom javljalo mikrobiološko onečišćenje (u najvećem slučaju zbog prisutnosti *Escherichia coli*). Prije nego što dođe do distribucije pitke vode do krajnjeg potrošača ona se obrađuje kako bi se uklonio arsen, željezo i mangan te se obavezno provodi dezinfekcija kako bi se osigurala mikrobiološka ispravnost vode za potrošnju.

¹³ <http://www.haop.hr/hr/publikacije/odabrani-pokazatelji-okolisa-i-prirode-u-hrvatskoj-2016>, 01.09.2019.

¹⁴ https://www.voda.hr/sites/default/files/plan_upravljanja_vodnim_podrucjima_2016_-_2021.pdf, 01.09.2019.

5. EKO INOVACIJE

Razvijanjem svijesti o zaštiti okoliša, građane se potiče na odgovornije gospodarenje otpadom, kao i na korištenje ekološki prihvatljivih resursa. Kroz razne radionice i tribine Hrvatska agencija za okoliš i prirodu želi građane potaknuti na razvoj eko inovacija koje mogu imati pozitivan utjecaj na rast gospodarstva. Trenutno je taj sektor u Hrvatskoj još uvijek dosta nepoznat, budući da je gospodarstvo malo i nije toliko otvoreno za nove ideje, što svakako predstavlja veliku barijeru ulaska inovacija na tržište. Uz nedovoljno razvijeno gospodarstvo, jedan od problema su ograničeni resursi za istraživanje i razvoj, što dovodi do toga da se rijetko koje malo poduzeće odvaži na bavljenje inovacijama. I naravno najveći problem je i dalje needuciranost građana o koristima koje mogu ostvariti kroz eko inovacije.

Također valja napomenuti da se ipak iz godine u godinu poduzeća sve više i više okreću prema održivom načinu gospodarenja, te se ipak počelo ulagati u eko inovacije. Tako je 2017. godine Republika Hrvatska rangirana na sredini ljestvice (72% prosjeka EU-28), što je u odnosu na 2015. napredak za dva mjesta. Ukoliko se prema područjima promatraju rezultati ostvareni 2017. godine, Republika Hrvatska je najveći napredak ostvarila zahvaljujući izuzetnoj medijskoj pokrivenosti teme eko – inovacija (146% iznad prosjeka EU). Osim toga, kontinuirani porast broja tvrtki i ustanova koje su certificirane prema međunarodnom standardu uspravljanja okolišem ISO 14001 također podiže ocjenu Republike Hrvatske (Zovko, 2018).

Razvoj eko inovacija u budućnosti može imati pozitivnih utjecaja na ekonomiju Republike Hrvatske, prvenstveno zato što takve inovacije mogu privući velike strane firme na ulaganja u manje poduzetnike. Ulaganje u mala i srednja poduzeća koja rade u području ekološko-inovativnih tehnologija, ostvaruju iznadprosječne povrate, stvarajući pritom vrijedne i nove poslove, istovremeno ublažavajući vlastiti utjecaj na okoliš. Rad malih i srednjih poduzeća koja su protekle dvije godine sufinancirana u području eko-inovacija pod okriljem programa

CIP (Program za konkurentnost i inovacije), analiziran je i pokazao je impresivne rezultate. Svaki euro koji je uložen u neki od projekata, vratio se čak dvadeset puta.. Usprkos tome kao što je ranije navedeno zbog zatvorenosti tržišta, ne spremnosti na ulaganje i preuzimanje rizika koji dolazi sa svakom dodatnom uloženom novčanom jedinicom nije toliko iskorišteno, ali zbog trenda zaštite okoliša pokazatelji Europske unije su sve bolji i bolji. Također veliki potencijal za poboljšanje ekonomske situacije leži i u ulaganju u energetske učinkovite zgrade, budući da je za takve projekte osigurano mnogo novaca iz EU fondova. Osim na području građevine, važno je prepoznati mogućnosti koje može pružiti investiranje u eko turizam. Turizam je sam po sebi glavna grana gospodarstva na našem područjem, te samim time najviše pridonosi pozitivnoj ekonomskoj situaciji u Republici Hrvatskoj. Upravo zbog toga bi još veći utjecaj imao kada bi se počelo više ulagati u eko turizam, prvenstveno zbog toga što sve veći broj turista traži destinacije koje su ekološki prihvatljive i koje se okreću zaštiti okoliša. Izvješća stručnjaka Europske komisije pokazuju kako je investiranje u zeleni turizam ekonomski isplativo za sve članice Europske unije, te uz to smanjuje troškove energije, vode i zbrinjavanja otpada, a uz to pozitivno utječe na biološku raznolikost i očuvanje eko-sustava i kulturnu baštinu. Provedena ispitivanja pokazala su da eko turizam može na godišnjoj razini privući dvostruko više turista, što naravno znači i dvostruko veću zaradu. ¹⁵

¹⁵ <https://www.cimerfraj.hr/ideje/eko-turizam-hrvatska> , 01.09.2019.

6. ZAKLJUČAK

Republika Hrvatska iz godine u godinu sve više podiže svijest o zaštiti okoliša, što je rezultiralo pozitivnim rezultatima od strane Europske komisije i Europske agencije za okoliš, no uvijek postoji još mjesta za napredak jer su neki sektori ostali ispod prosjeka Europske unije. Okoliš obuhvaća veoma veliki spektar djelovanja kojeg je potrebno nadzirati i prema tome poboljšavati i racionalno iskorištavati u svrhe kvalitetnijeg načina života. Onečišćenje okoliša je postaje sve veći problem jer sve više šteti zdravlju ljudi i ugrožava ekosustav. Svjedoci smo mnogih divljih odlagališta, ne razvrstavanju otpada i ne brige Upravo zbog toga svake godine raste broj investicija u projekte koji se bave upravo tim problemom, te se Europa sve više okreće ka održivom načinu gospodarenja otpadom, odnosno sve više se ulaže u obnovljive izvore energije koji imaju minimalan utjecaj na okoliš. Odavno je prihvaćena teza da sve kreće od „maloga“ čovjeka te su projekti kreirani upravo za njih. Želja Europske agencije za okoliš je promijeniti svijest ljudi od najranijih životnih dobi i probuditi u njima osjećaj brige, ali i nelagode u slučaju zagađenja. Svaka zemlja članica ima specifične izvore zagađenja ovisno o djelatnosti koja je dominantna ili karakteristična za tu zemlju. Zbog toga Europska komisija i Europska agencija za okoliš vodi veliku borbu s poslovnim subjektima koji se vode uglavnom željom za zaradom, dok okoliš i briga za njega pada u drugi plan. Ova pojava je jako logična uzmemo li u obzir da svjetski lideri također nevoljko prihvaćaju određene kvote i norme, te ih redovito krše. U Republici Hrvatskoj također sve više raste svijest građana o zaštiti okoliša, te se više radi na tome da se kroz razne projekte ostvare očekivanja Europske unije. Trenutno stanje okoliša u Republici Hrvatskoj ne zadovoljava sve norme koje je Europska unija postavila, te se teži tome da se kroz razne vremenske periode ostvare zadani ciljevi u kratkom i dugom roku. Jedan od načina ostvarenja ciljeva je i uvođenje eko inovacija koje za zadaću imaju utažiti žeđ poslovnih subjekata za dobiti, ali i ispuniti zakone, norme i direktive brige za okoliš o kojima ovisi kvaliteta života na Zemlji.

7. POPIS LITERATURE

7.1. KNJIGE I ČLANCI

1. Herceg, N., Okoliš i održivi razvoj. SYNOPSIS d.o.o., Zagreb, 2013.
2. Nekić, B. i Krajanović, A., Politika zaštite okoliša u RH nakon pristupanja Europskoj uniji, 2015.
3. Tišma, S. i Funduk, M., Izazovi politike zaštite okoliša u Hrvatskoj i odabranim novim članicama Europske unije u razdoblju od 2014.-2020., 2016.
4. Zovko, M., Eko inovacije - Pozicioniranje Hrvatske u odnosu na prosjek EU-28, 2018.

7.2. ZAKONI I OSTALE DIREKTIVE

5. DIREKTIVA 2004/35/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 21. Travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu
6. ODLUKA br. 1386/2013/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 20. studenoga 2013. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2020. „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta”
7. Zakon o zaštiti okoliša NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18

7.3. INTERNETSKI IZVORI

8. EUR-Lex,
https://eurlex.europa.eu/summary/chapter/environment.html?root_default=SUM_1_C_ODED=20&locale=hr 27.08.2019.
9. Europa.eu, https://europa.eu/european-union/topics/environment_hr, 22.08.2019.
10. Europska agencija za okoliš, <https://www.eea.europa.eu/hr/about-us/o-nama>, 22.08.2019.

11. Europski fondovi.eu, <https://www.europski-fondovi.eu/content/politika-za-tite-okoli-i-upravljanja> 27.08.2019.
12. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (2015), Djelatnost fonda, http://www.fzoeu.hr/hr/o_fondu/djelatnost_fonda/, 27.08.2019.
13. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, <http://www.haop.hr/hr/o-nama> , 22.08.2019.
14. Informativni članci o Europskoj uniji, <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/home> 20.28.2019.
15. Ministarstvo uprave, <https://uprava.gov.hr/kako-se-provodi-politika-zastite-okolisa-europske-unije/12402>, 20.28.2019.
16. Ministarstvo vanjskih i unutarnjih poslova, <http://www.mvep.hr/hr/europski-poslovi/europske-politike/okolis/> 20.28.2019.
17. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, <https://mzoe.gov.hr/o-ministarstvu-1065/ustrojstvo-ministarstva-zastite-okolisa-i-energetike/1077> 21.28.2019.
18. Mini vodič za poslovnu zajednicu, zaštita okoliša, , <https://www.mingo.hr/public/documents/107-vodic-zastita-okolisa-lowresfinalweb.pdf>, 20.08.2019.
19. Pazin.hr, <https://www.pazin.hr/prostorno-uredenje-i-graditeljstvo/zastita-okolisa/fond-za-zastitu-okolisa-i-energetske-ucinkovitost/>, 28.08.2019.
20. Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine, https://mzoe.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ZA%C5%A0TITU%20PRIRODE/strate%C5%A1ka/Strategija_letak.pdf, 28.09.2019.

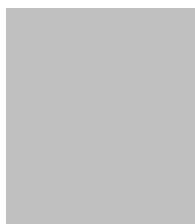
7. POPIS SLIKA

Slika 1. Nadležne institucije za zaštitu okoliša u Republici Hrvatskoj	14
Slika 2. Emisija PM _{2,5} i NO _x po sektorima u Hrvatskoj.....	19
Slika 3. Zone kvalitete zraka u kojima su 2017.premašeni standardi EU-a za kvalitetu zraka	19

ŽIVOTOPIS

OSOBNJE INFORMACIJE

Ivan Radić

Josipa Malekovića, 22, Zaprešić, 10290, Hrvatska.

01/3312967 0955952456

Ivan.radic31@gmail.com

Spol M | Datum rođenja 31/08/1995 | Državljanstvo hrvatsko

RADNO MJESTO NA KOJE SE
PRIJAVLJUJETE
ZVANJE
ŽELJENO RADNO MJESTO
STUDIJ NA KOJI SE
PRIJAVLJUJETE
OSOBNI PROFIL

Preddiplomski stručni studiji poslovanje i upravljanje

RADNO ISKUSTVO

2014.-

Skladištar

Quehenberger logistic, Jankomir

Komesioniranje, pikiranje, utovar/istovar, deklariranje

Djelatnost ili sektor skladište

OBRAZOVANJE I OSPOBLJAVANJE

01/09/2010-20/05/2014

Ekonomist

Srednja škola Ban Josip Jelačić, Zaprešić (Hrvatska)

- Osnove ekonomije
- Ekonomska matematika, marketing, računovodstvo

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik Hrvatski

Ostali jezici

Engleski

RAZUMJEVANJE		GOVOR		PISANJE
Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
C1	C2	C2	C2	C2

Stupnjevi: A1/2: Temeljni korisnik - B1/B2: Samostalni korisnik - C1/C2 Iskusni korisnik
[Zajednički europski referentni okvir za jezike](#)

Komunikacijske vještine Dobre komunikacijske vještine stečene tijekom rada na mjestu skladištara.
Iznimno dobre komunikacijske vještine stečene kroz razne seminarske i prezentacijske zadatke, te radom s korisnicima transportnih usluga

- Otvoren prema novim iskustvima i poznanstvima

Organizacijske / rukovoditeljske vještine

- Brzo shvaćanje postavljenih zadatak
- Brzo učenje novih modela rada
- Urednost i organiziranost
- Dobro snalaženje u radnoj okolini
- Upravljanje ljudima stečeno u logističkoj firmi

Poslovne vještine Upišite ostalim poslovnim vještinama koje nisu drugdje navedene. Navedite u kojemu su kontekstu stečene. Primjer:

- dobro vladanje postupcima upravljanja
- kreativnost i samostalnost u radnom okruženju
- snalaženje u timskom radu, profesionalizam i disciplina
- visoki stupanj odgovornosti prema radu

Digitalne vještine

SAMOPROCJENA				
Obrada informacija	Komunikacija	Stvaranje sadržaja	Sigurnost	Rješavanje problema
Iskusni korisnik	Iskusni korisnik	Samostalni korisnik	Temeljni korisnik	Iskusni korisnik

Vozačka dozvola B

DODATNE INFORMACIJE

Priznanja i nagrade

- Pohvalnica županice za odličan uspjeh na međužupanijskom natjecanju „Mladi poduzetnik“ u Glini 19.veljače 2014. godine